

U S T A W A

z dnia ..... 2007 r.

o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2008-2010”

Art. 1.

1. Ustanawia się „Program modernizacji Służby Więziennej w latach 2008-2010”, zwany dalej „Programem”.
2. Program jest realizowany przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej.
3. Programem są objęte jednostki organizacyjne Służby Więziennej.
4. Do Programu nie stosuje się przepisu art. 117 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz.2104, z późn.zm.¹⁾).

Art. 2.

1. Program ma na celu stworzenie warunków do pełnej realizacji podstawowych zadań Służby Więziennej określonych w art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 26 kwietnia 2006 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2002 r. Nr 207, poz.1761 z późn. zm.²⁾).
2. Przedsięwzięcia związane z realizacją Programu obejmują :
  - 1) zakup, wymianę oraz modernizację wyposażenia funkcjonariuszy Służby Więziennej w zakresie:
    - a) środków transportu samochodowego,
    - b) uzbrojenia,
    - c) sprzętu i wyposażenia specjalnego,
    - d) urządzeń zabezpieczenia techniczno-ochronnego oraz sprzętu ratowniczo-pożarniczego,
    - e) sprzętu oraz systemów teleinformatycznych,

¹⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005r. Nr 169, poz.1420 oraz z 2006r. Nr 45, poz.319 i Nr 104, poz.708, Nr 170, poz. 1217 i 1218, Nr 187, poz. 1381 i Nr 249, poz. 1832.

²⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 142, poz. 1380, Nr 166, poz.1609 i Nr 210, poz. 2036, z 2004r. Nr 273, poz. 2703, z 2006r. Nr 104, poz. 708 i 711.

- f) sprzętu i aparatury medycznej;
- 2) wzmocnienie motywacyjnego systemu uposażeń funkcjonariuszy poprzez podwyższenie wskaźników wielokrotności kwoty bazowej stanowiącej przeciętne uposażenie funkcjonariuszy;
- 3) poprawę bezpieczeństwa pracy;
- 4) poprawę warunków pełnienia służby przez funkcjonariuszy;
- 5) zmianę systemu zatrudnienia personelu medycznego;
- 6) modernizację więziennych zakładów opieki zdrowotnej.

Art. 3.

1. Program jest finansowany z budżetu państwa.
2. Ogólna kwota wydatków na realizację Programu w latach 2008-2010 wyniesie 887 239 tys. zł, w tym w 2008 roku – 225 342 tys. zł, w 2009 roku – 319 638 tys. zł oraz w 2010 roku – 342 259 tys. zł.
3. Wzrost wskaźników wielokrotności kwoty bazowej stanowiącej przeciętne uposażenie funkcjonariuszy, o którym mowa w art. 2 ust.2 pkt 3, określa załącznik nr 1 do ustawy.
4. Podział kwot, o których mowa w ust. 2, na poszczególne przedsięwzięcia określa załącznik nr 2 do ustawy.

Art. 4.

1. Nadzór nad realizacją przedsięwzięć związanych z wykonywaniem Programu sprawuje Minister Sprawiedliwości, zwany dalej „Ministrem”.
2. Minister dokonuje oceny realizacji poszczególnych przedsięwzięć oraz wielkości środków budżetowych wydatkowanych na realizację Programu.
3. Minister może dokonywać przeniesień wydatków pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami, w ramach możliwości przesunięć, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych.

Art. 5.

W celu realizacji Programu mogą być zawierane umowy wieloletnie, do których nie ma zastosowania art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych.

Art. 6.

Minister przedstawia Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej, w terminie do 30 kwietnia danego roku, informację o realizacji Programu za rok ubiegły.

Art. 7.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik nr 1

WZROST WSKAŹNIKÓW WIELOKROTNOŚCI KWOTY BAZOWEJ STANOWIĄCEJ PRZECIĘTNE
UPOSAŻENIE FUNKCJONARIUSZY SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

Data wzrostu wskaźnika	Wzrost wskaźników wielokrotności kwoty bazowej w stosunku do roku poprzedniego
1 stycznia 2008	0,19
1 stycznia 2009	0,17
1 stycznia 2010	0,17

Załącznik nr 2

SZCZEGÓŁOWY PODZIAŁ KWOT PRZEZNACZONYCH NA REALIZACJĘ PROGRAMU NA
POSZCZEGÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA W SŁUŻBIE WIĘZIENNEJ

w tys. zł.

L.p.	Wyszczególnienie	2008	2009	2010	RAZEM
1.	Zakup i wymiana taboru samochodowego	9 335	17 620	19 205	46 160
2.	Zakup uzbrojenia	5 090	11 415	12 690	29 195
3.	Zakup sprzętu i wyposażenia specjalnego	5 000	14 000	16 300	35 300
4.	Zakup i modernizacja urządzeń zabezpieczenia techniczno-ochronnego oraz sprzętu ratowniczo-pożarniczego	15 800	20 500	15 200	51 500
5.	Zakup i wymiana sprzętu oraz systemów teleinformatycznych	22 680	22 560	25 080	70 320
6.	Zakup sprzętu i aparatury medycznej	5 400	3 800	1 800	11 000
7.	Wzrost wskaźnika uposażeń funkcjonariuszy	85 837	83 108	95 371	264 316
8.	Poprawa bezpieczeństwa pracy	0	53 635	56 613	110 248
9.	Poprawa warunków pełnienia służby przez funkcjonariuszy	50 000	50 000	50 000	150 000
10.	Zmiana systemu zatrudnienia personelu medycznego	15 000	20 000	20 000	55 000
11.	Modernizacja więziennych zakładów opieki zdrowotnej	11 200	23 000	30 000	64 200
	RAZEM	225 342	319 638	342 259	887 239

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2008-2010” zwanego dalej „Programem” ma na celu umożliwienie wykonywania ustawowych zadań przez Służbę Więzienną oraz istotną poprawę skuteczności jej działania, co w konsekwencji wpłynie na wzrost zapewnienia bezpieczeństwa państwa i obywateli.

Przeznaczenie w ciągu trzech lat z budżetu państwa środków na realizację Programu w kwocie 887 239 tys. zł zapewni unowocześnienie wyposażenia i sprzętu, powstrzyma postępującą dekapitalizację użytkowanego sprzętu, wyposażenia, obiektów infrastruktury oraz umożliwi wzmocnienie motywacyjnych systemów uposażeń funkcjonariuszy. Nowoczesny sprzęt i infrastruktura techniczna to zasadnicze i niezbędne elementy warunkujące sprawne i skuteczne realizowanie zadań nałożonych na Służbę Więzienną. Niemniej istotnym jest również czynnik ludzki i w związku z tym Program przewiduje wzmocnienie motywacyjnych systemów uposażeń funkcjonariuszy, umożliwiających poprawę poziomu uposażeń i dostosowanie do charakteru i specyfiki realizowanych zadań, odpowiedzialności, uciążliwości. Budowa motywacyjnego systemu uposażeń funkcjonariuszy wprowadzana w oparciu o nowoczesne struktury organizacyjne jest możliwa jedynie w sytuacji dodatkowego dofinansowania Służby Więziennej.

Wieloletnie opóźnienia oraz aktualny, często wręcz nie do zaakceptowania, stan niektórych obszarów działalności Służby Więziennej wymaga szybkiego i znacznego zwiększenia nakładów środków budżetowych. Należy także nadmienić iż analogiczny projekt ustawy, przewidujący modernizację Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu został uchwalony i przyjęty do realizacji na początku bieżącego roku (por. ustawę z dnia 12 stycznia 2007r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007-2009” - Dz. U. Nr 35, poz. 213).

Zgodnie z projektem ustawy przewiduje się, że realizacja programu spowoduje znaczną poprawę sytuacji Służby Więziennej w następujących obszarach jej działania:

1. Zakup i wymiana taboru samochodowego.

Środki przeznaczone na ten cel wydatkowane zostaną na wymianę wyeksploatowanego taboru Służby Więziennej różnych typów („więźniarki duże”, operacyjno – konwojowe, „więźniarki małe”, pojazdy sanitarne, mikrobusy i autobusy do przewozu grup interwencyjnych funkcjonariuszy, samochodów osobowych przeznaczonych do wzmocnienia realizowanych konwojów oraz osobowo – ciężarowych typu van), uwzględniają również wzrost realizowanych konwojów i innych zadań przewozowych wynikający

ze zwiększającej się liczby osadzonych przebywających w jednostkach penitencjarnych. Proponowana na ten cel wysokość środków finansowych umożliwi wymianę taboru na poziomie:

- w 2008 roku – 72 pojazdy,
- w 2009 roku – 119 pojazdów,
- w 2010 roku – 113 pojazdów.

2. Zakup uzbrojenia.

Jednym z podstawowych zadań Służby Więziennej jest ochrona społeczeństwa przed sprawcami przestępstw, w tym sprawców czynów przestępczych dokonywanych z użyciem siły, szczególnie brutalnych lub odznaczających się bardzo wysoką szkodliwością społeczną i zapewnienie właściwej izolacji członków grup przestępczości zorganizowanej.

Izolacja przestępców, w wielu przypadkach niebezpiecznych, ma znaczący wpływ na poziom bezpieczeństwa publicznego. Właściwa realizacja funkcji izolacyjnej wymaga odpowiednich środków, w tym zabezpieczeń techniczno - ochronnych, sprzętu uzbrojenia, środków ochrony osobistej i sprzętu ratowniczo – pożarniczego.

Przyjęcie programu modernizacji uzbrojenia i sprzętu ochrony osobistej funkcjonariuszy pozwoli na zabezpieczenie środków finansowych na zakup nowego sprzętu uzbrojenia i wyposażenia specjalnego funkcjonariuszy Służby Więziennej. Zahamowana zostanie postępująca w szybkim tempie dekapitalizacja wyposażenia oraz zwiększona zostanie skuteczność i efektywność działania w zakresie ochrony jednostek penitencjarnych a także osób pozbawionych wolności w czasie konwojowania.

Obecny stan sprzętu uzbrojenia jednostek organizacyjnych Służby Więziennej jest wysoce niezadowolający i może spowodować szereg problemów związanych z utrzymaniem porządku oraz bezpieczeństwa w jednostkach penitencjarnych. Dalsze eksploatowanie przestarzałego uzbrojenia nie tylko minimalizuje jego skuteczność, ale też stanowi zagrożenia dla zdrowia i życia funkcjonariuszy SW.

W odniesieniu do posiadanych jednostek broni kilkakrotnie przekroczone zostały normy eksploatacyjne określone przez producenta. Na przykład średnia ilość strzałów oddanych z pistoletu P-64 przekroczyła 10 tys. przy 3 tys. określonych przez producenta w warunkach eksploatacyjnych. Aktualnie posiadana broń użytkowana jest od blisko 30 lat.

Z uwagi na charakter wykonywanych zadań zasadnym wydaje się możliwie szybka wymiana przestarzałej i wyeksploatowanej broni na nowy jednolity sprzęt. Umożliwi to zracjonalizowanie wydatków związanych ze szkoleniem, konserwacją i naprawą sprzętu, pozwoli na wprowadzenie jednolitego rodzaju amunicji oraz obniży koszty eksploatacji.

Zgodnie z ustawą o Służbie Więziennej funkcjonariusze uprawnieni są do stosowania środków przymusu bezpośredniego w postaci pocisków

niepenetracyjnych miotanych z broni palnej. Do ich użycia potrzebna jest jednak odpowiednia broń. Brak wystarczającej ilości broni umożliwiającej miotanie pocisków niepenetracyjnych utrudnia organizację konwojowania osadzonych oraz ich ochronę w aresztach śledczych i zakładach karnych (w szczególności półotwartych).

3. Zakup sprzętu i wyposażenia specjalnego.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa osobistego podczas stosowania środków przymusu bezpośredniego funkcjonariusze Służby Więziennej powinni być wyposażeni w sprzęt ochrony osobistej. Aktualnie Służba Więzienna jest wyposażona w kamizelki udaroodporne, rękawice ochronne, ochraniacze wrażliwych części ciała tylko w niewielkim stopniu w stosunku do potrzeb. Wykorzystanie przyznanych na ten cel środków finansowych w znacznym stopniu poprawiłoby sytuację w tym zakresie.

4. Zakup i modernizacja urządzeń zabezpieczenia techniczno – ochronnego oraz sprzętu ratowniczo-pożarniczego

Wprowadzanie do ochrony jednostek organizacyjnych nowoczesnych rozwiązań, w tym zintegrowanych systemów elektronicznego zabezpieczenia, w połączeniu z właściwą organizacją służby ochronnej przyniosło wymierne efekty w postaci radykalnego spadku liczby ucieczek osadzonych z terenu jednostek stosujących pełny system ochrony, a więc zakładów karnych (zamkniętych) i aresztów śledczych.

Urządzeniami wspomagającymi stosowanie elektronicznych zabezpieczeń i wpływającymi na podniesienie poziomu bezpieczeństwa są niewątpliwie bramowe wykrywacze metalu oraz rentgenowskie urządzenia do kontroli paczek i bagażu. Docelowo należałoby zakupić 36 sztuk rentgenowskich urządzeń do kontroli bagażu (doposażone byłyby wszystkie jednostki typu zamkniętego i półotwartego) oraz 40 wielostrefowych bramowych wykrywaczy metalu aby zaspokoić potrzeby jednostek w tym zakresie.

Następnie, w celu zapobieżenia zdarzającym się sytuacjom przyjmowania do jednostek penitencjarnych osób, które zgłaszają się do odbywania kary pozbawienia wolności podając nieprawdziwe dane w celu odbycia kary za inną osobę i niejednokrotnie posługując się nie swoim dokumentem tożsamości, celowym wydaje się wprowadzenie ogólnopolskiego zintegrowanego z bazą danych Policji systemu identyfikacji osób, np. na podstawie linii papilarnych, tęczy oka, itp. Zastosowanie tego typu urządzeń wyeliminuje również możliwość wykorzystywania przez osadzonych danych osobowych współosadzonych, w celu bezprawnego opuszczenia jednostki, a także dokonywania podmian z osobami odwiedzającymi.

Ponadto jednostki organizacyjne, w miarę posiadanych środków finansowych zostają wyposażone w profesjonalne motopompy pożarnicze.

Docelowy zakup dodatkowych 30 sztuk tego typu urządzeń wpłynie na poprawę ochrony przeciwpożarowej. Jednocześnie w ramach zgłoszonej kwoty planowany jest zakup urządzeń do cięcia i rozpierania oraz urządzeń sygnalizacji alarmu pożaru.

5. Zakup i wymiana sprzętu oraz systemów teleinformatycznych.

W związku z zatwierdzeniem w roku 2004 przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, „Projektu informatyzacji SW”, rozpoczęto prace związane z wdrażaniem aplikacji eliminujących konieczność prowadzenia dokumentacji w formie papierowej w poszczególnych działach służby. Dodatkowo, wdrażanie aplikacji Noe.NET, tworzonej równolegle do Zintegrowanego Systemu Informatycznego Służby Więziennej wymusiło wybudowanie w jednostkach podstawowych lokalnych sieci komputerowych. Na ten cel w roku 2005 Centralny Zarząd Służby Więziennej przekazał do Okręgowych Inspektoratów Służby Więziennej kwotę ok. 1,5 mln zł. Przekazane środki pozwoliły na okablowanie newralgicznych punktów jednostek gdzie eksploatowane będą wdrażane aplikacje, jednak środki te nie umożliwiły budowy prawdziwych sieci komputerowych gwarantujących bezpieczną i bezawaryjną pracę użytkowników.

Poza przekazaniem środków finansowych na budowę sieci lokalnych, w latach 2004 – 2005, Centralny Zarząd Służby Więziennej zakupił dla wszystkich jednostek podległych serwery sieciowe, a w roku 2006, zgodnie z zapotrzebowaniem, Centralny Zarząd Służby Więziennej przekazał na zakup systemów antywirusowych kwotę 150 tys. zł oraz zakupił 420 szt. komputerowych stacji roboczych.

Jednakże biorąc pod uwagę rozwój teleinformatyki, a co za tym idzie szybkie starzenie się sprzętu eksploatowanego w jednostkach, wymogi bezpieczeństwa systemów komputerowych wynikające z ustaw obowiązujących Służbę Więzienną, należy do problemu rozwoju szeroko pojętej informatyzacji SW podejść znacznie dogłębniej niż li tylko przekazując środki zaspakajające minimalne potrzeby jednostek.

W związku z powyższym po przeanalizowaniu potrzeb jednostek zgłaszanych do Centralnego Zarządu Służby Więziennej, przeprowadzeniu wielu kontroli przez funkcjonariuszy CZSW, stworzono plan potrzeb finansowych na lata 2008 – 2010, niezbędnych do zwiększenia efektywności i bezpieczeństwa eksploatowanych, „szczętkowych” systemów informatycznych w jednostkach podległych.

W szczególności dotyczy to realizacji dedykowanego zasilania sieci komputerowych, oraz zasilania awaryjnego, którego brak może spowodować awarię sprzętu, a co za tym idzie utratę wielomiesięcznej pracy w postaci danych wprowadzanych do systemu komputerowego. Kolejnym jakże ważnym elementem bezpieczeństwa są szafy do przechowywania nośników danych. Niewłaściwe przechowywanie nośników, na których gromadzone są backupy

serwerów i pojedynczych stacji roboczych naraża jednostkę na całkowitą, niejednokrotnie niemożliwą do odtworzenia, utratę zgromadzonych danych w przypadku awarii sprzętu lub klęski żywiołowej.

Jak wcześniej wspomniano, szybki rozwój technologii teleinformatycznej powoduje, że w przypadku sprzętu komputerowego w szczególności stacji roboczych, okres eksploatacji nie powinien przekraczać 5 lat, gdyż po tym czasie sprzęt praktycznie nie pozwala na pracę z nowo wdrażanym oprogramowaniem. W związku z powyższym, zgodnie ze zgłaszanymi i weryfikowanymi potrzebami jednostek penitencjarnych należałoby począwszy już od „dzisiaj” rozpocząć wymianę komputerowych stacji roboczych eksploatowanych w jednostkach. Najlepszym przykładem może być wdrażanie aplikacji Noe.NET, która wymaga by minimalnym systemem operacyjnym zainstalowanym na stacji roboczej był WINDOWS 2000, jednakże prawidłowa praca aplikacji oraz wykorzystywanych czytników kart gwarantowana jest dopiero od wersji WINDOWS XP.

Pozostałe pozycje wymienione w powyższym planie zapotrzebowania środków finansowych również mają służyć bezpieczeństwu systemów informatycznych np. systemy antywirusowe, szkolenia specjalistyczne kadry, zarządalne switche do sieci komputerowych oraz zmniejszeniu wydatków na materiały eksploatacyjne: drukarki sieciowe, gdzie koszt wydruku 1 strony na dzień dzisiejszy szacowany jest na ok. 2 gr.

Realizacja powyższych planów pozwoli na zwiększenie efektywności i bezpieczeństwa eksploatowanych systemów informatycznych oraz pozwoli w sposób zbliżony dostosować się wymogów i standardów Unii Europejskiej.

6. Zakup sprzętu i aparatury medycznej.

Planowane zakupy dotyczą: aparatów do radiodiagnostyki, w tym rentgenobusów, systemów ucyfrowienia aparatury rentgenowskiej, defibrylatorów oraz aparatów do elektrokardiografii. Wieloletnie niedoinwestowanie Służby Więziennej skutkuje znacznymi brakami w zakresie sprzętu i aparatury medycznej.

Na posiadane 42 zestawy aparatury radiologicznej do tzw. dużego obrazka, 17 to aparaty ponad 20-sto letnie, wyeksploatowane o znacznej awaryjności. Ponadto w 17 jednostkach penitencjarnych znajdują się aparaty radiologiczne do tzw. małego obrazka, które zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 24 grudnia 2002r. w sprawie warunków bezpiecznego stosowania promieniowania jonizującego w celach medycznych oraz sposobu wykonywania kontroli wewnętrznej nad przestrzeganiem tych warunków (Dz.02.241.2098), zostały wycofane z radiodiagnostyki. Występowanie zachorowania na gruźlicę w populacji osób osadzonych jest kilkakrotnie częstsze od populacji ogólnej, co od wielu lat potwierdzają wskaźniki epidemiologiczne zachorowania i zapadalności. W związku z faktem, że 98% przypadków czynnej gruźlicy płuc jest wykrywana dzięki

wstępnym badaniom radiologicznym osadzonych Służbie Więziennej konieczny jest sprawny i nowoczesny sprzęt do radioobrazowania.

W wielu jednostkach penitencjarnych brak jest aparatów do elektrokardiografii (EKG) i defibrylatora lub ich stopień zużycia kwalifikuje je do wycofania z użytku. W związku z tym, że wymieniony wyżej sprzęt jest używany w stanach zagrożenia zdrowia i życia, jest niezbędny dla prawidłowego wypełnienia ustawowego zadania Służby Więziennej jakim jest zapewnienie opieki zdrowotnej osobom pozbawionym wolności.

7. Wzrost wskaźnika uposażeń funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Podwyższenie wskaźnika wielokrotności kwoty bazowej, stanowiącej przeciętne uposażenie funkcjonariuszy Służby Więziennej oznacza wzrost przeciętnego uposażenia, liczonego wraz z nagrodą roczną, w roku 2010 w stosunku do osiągniętego w roku 2007 o 24,65% tj. kwotę 773,71 zł.

Zgodnie z propozycją zawartą w projekcie, wskaźnik w latach 2008-2010 wzrośnie odpowiednio o 0,19, 0,17 i 0,17, tj z 2,15 w roku 2007 do 2,68 w 2010r.

Będzie to realizacja postulatu zgłaszanego w kolejnych raportach o stanie więziennictwa, a dotyczącego zrównania wskaźników wielokrotności kwoty bazowej stanowiących przeciętne uposażenie Policji i Służby Więziennej. Proponowany wzrost wskaźnika uposażeń pozwoli jedynie zachować dotychczasowe relacje pomiędzy uposażeniem funkcjonariuszy Służby Więziennej, a funkcjonariuszami innych służb mundurowych.

Pozwoli to także na wzmocnienie motywacyjnego systemu wynagradzania oraz dalszą kontynuację procesu powiązania uposażeń ze specyfiką oraz warunkami pełnienia służby.

Może też wpłynąć na wzmocnienie skuteczności przeciwdziałania elementom korupcyjnym.

Dodatkowe, umożliwiające wzrost wskaźnika środki, liczone w stosunku do poprzedzających je lat budżetowych, wyniosą odpowiednio:

- w 2008r. 85 837 tys. zł.
  - w 2009r. 83 108 tys. zł.
  - w 2010r. 95 371 tys. zł.,
- co łącznie stanowi kwotę 264 316 tys. zł.

Wyżej przedstawiony wzrost wskaźnika uposażeń uwzględnia również nowe, wyższe wskaźniki ustalone dla 2000 etatów, planowanych do pozyskania celem poprawienia relacji liczby personelu więziennego w stosunku do liczby osadzonych w okresie objętym programem modernizacji, (pkt 9 załącznika nr 2 - poprawa bezpieczeństwa pracy) .

8. Poprawa bezpieczeństwa pracy

W celu poprawy bezpieczeństwa pracy w zakładach karnych i aresztach śledczych proponuje się wprowadzenie zasady pełnienia służby w oddziałach mieszkalnych przez dwóch funkcjonariuszy – oddziałowych, na dotychczasowych posterunkach obsadzonych przez jedną osobę oraz wprowadzenie standardu prowadzenia oddziaływań penitencjarnych przez jednego wychowawcę w grupie 25 osadzonych, psychologa ogólnopentencjarnego w grupie 50 osadzonych, terapeuta w grupie 10 osadzonych.

Z końcem 2005 r. w jednostkach penitencjarnych przebywało 82 955 osadzonych (w końcu 2004 r. zaludnienie wynosiło 80 125 osadzonych). W stosunku do roku 2004 ogólna pojemność jednostek penitencjarnych w 2005 r. nieco wzrosła i wynosiła 70 338. Przyrost pojemności wyniósł ok. 1,5 %, ale wobec zwiększonej liczby osadzonych nastąpił dalszy wzrost stopnia przeludnienia, który w roku 2005 wynosił ok. 118 % (w latach 2003 i 2004 stopień przeludnienia wynosił odpowiednio ok. 113 % i ok. 115 %).

Przyznane etaty funkcjonariuszy i pracowników cywilnych nie zaspokajają potrzeb Służby Więziennej. Dla porównania, tylko w okresie grudzień 1999 r. – grudzień 2002 r., liczba osadzonych zwiększyła się z 56.765 do 80.467 (o 23.702 osoby), tj. wzrost w tym okresie wyniósł 41,75 %. Stosunek liczby osadzonych do stanu etatowego funkcjonariuszy SW wyniósł 3,61, a do całego stanu etatowego więziennictwa (funkcjonariuszy, pracowników cywilnych oraz pracowników pedagogicznych) 3,43. Aktualnie na dzień 31 maja 2007 r. faktycznie w jednostkach organizacyjnych SW jest osadzonych 90 545 osób. Tylko w roku 2006, wg stanu ewidencyjnego na dzień 11 grudnia, przybyło 6.713 osadzonych. Stosunek liczby osadzonych do całego stanu etatowego więziennictwa kształtuje się na wysokości około 3,46. Sprawy niedoborów kadrowych w więziennictwie były wielokrotnie podnoszone przez przedstawicieli Unii Europejskiej, kontrolujących polskie więzienia (m.in. przez przedstawicieli Europejskiego Komitetu Rady Europy d/s przeciwdziałania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu (CTP)).

W zakładach karnych i aresztach śledczych, zwłaszcza tam, gdzie oddziały mieszkalne znajdują się w budynkach oddanych do użytku pod koniec XIX lub na początku XX wieku, oddziałowi działu ochrony pełnią służbę na kilku kondygnacjach. Sytuacja taka wynika z uwarunkowań architektoniczno – budowlanych obiektów eksploatowanych przez Służbę Więzienną. Pełnienie służby w takich warunkach nie zapewnia właściwej realizacji czynności służbowych, w tym między innymi:

3. dokonywania prawidłowej kontroli zachowania osadzonych w celach mieszkalnych,
4. organizacji i nadzoru nad ruchem osadzonych w oddziale mieszkalnym oraz wchodzących i wychodzących poza oddział,

5. stworzenie warunków do przeprowadzania rzetelnej kontroli cel,
6. prawidłowego przeprowadzania kontroli pobieżnych i osobistych osadzonych, kontroli paczek itp.,
7. niedopuszczanie do nielegalnych kontaktów i zachowań godzących w porządek i bezpieczeństwo jednostki,
8. skutecznych interwencji podczas likwidowania wypadków nadzwyczajnych i stosowania środków przymusu bezpośredniego,
9. wzajemnego ubezpieczania się oraz zwiększenia bezpieczeństwa funkcjonariuszy w trakcie realizacji porządku dnia i wykonywania czynności służbowych,
10. efektywnego i skutecznego rozpoznawania nastrojów i zamiarów osadzonych,
11. zapewnienia bezpieczeństwa osobistego funkcjonariuszom i osobom przebywającym w oddziale mieszkalnym, które mają bezpośredni kontakt z osadzonymi przy wykonywaniu zadań służbowych (np. lekarz, pielęgniarka, ksiądz),
12. nadzorowane i zapewnienie bezpieczeństwa podczas realizacji zajęć kulturalno – oświatowych i innych zajęć o charakterze grupowym odbywającym się w oddziale mieszkalnym.

W chwili obecnej służba ochronna, zwłaszcza w odniesieniu do służby w oddziałach mieszkalnych, pełniona jest w warunkach minimalnego zabezpieczenia ochronnego tych oddziałów, gdzie pełniący służbę w takich oddziałach, w skrajnych przypadkach sprawuje nadzór nad około 200 osadzonymi. Powoduje to bardzo duże obciążenie psycho-fizyczne funkcjonariuszy pełniących tam służbę. Zaobserwowano nasilenie syndromu wypalenia zawodowego w tej grupie zawodowej, obniżenia jakości pracy, a co za tym idzie spadek poziomu bezpieczeństwa jednostki, funkcjonariuszy i osadzonych oraz wzrost absencji chorobowej. Analogiczna sytuacja jest w służbie penitencjarnej, która w praktyce istotnie wzmacnia służbę ochronną. Odbywa się to kosztem wykonywania zadań wychowawczych i psychologicznych w tym zwłaszcza korekcyjno-terapeutycznych. Dotychczasowy stan obciążenia wychowawców i psychologów, biorąc pod uwagę także zmianowość służby wymaga wzmocnienia etatowego optymalnie w liczbie co najmniej kilkuset etatów (optymalne zabezpieczenie potrzeb penitencjarnych: działów penitencjarnych, działów terapeutycznych, ośrodków diagnostycznych i szkół więziennych wynosi 3710 etatów). Pozyskanie dodatkowych 2000 etatów pozwoli również na zabezpieczenie możliwości realizacji potrzeb socjalno – bytowych funkcjonariuszy pełniących służbę w wielokondygnacyjnych oddziałach mieszkalnych (np. spożycie posiłków).

Zwiększenie etatów funkcjonariuszy w latach 2008 – 2010 przedstawia się następująco: rok 2009 – 1000 etatów, rok 2010 – 1000 etatów.

Wyliczenie w tabeli w załączniku nr 2 lp. 9 „Poprawa bezpieczeństwa pracy” dokonano wg stanu na dzień 1 kwietnia 2007 r., bez uwzględnienia wskaźnika, który został uwzględniony w rozliczeniu w tabeli lp. 11 „wzrost wskaźnika uposażeń funkcjonariuszy.

Zwiększenie zatrudnienia przybliży Polskę do standardów kadrowych stosowanych w UE.

9. Poprawa warunków pełnienia służby przez funkcjonariuszy poprzez modernizację obiektów administracji i zaplecza gospodarczego.

Przewiduje się w latach 2008 – 2010 budowę i modernizację zaplecza gospodarczego:

5. modernizację obiektów administracji,
6. remonty stołówek dla funkcjonariuszy, dyżurek oddziałowych, pokojów wychowawców, posterunków zewnętrznych uzbrojonych (które do chwili obecnej nie zostały nawet skanalizowane, co znacznie utrudnia pełnienie służby przez funkcjonariuszy SW),
7. remonty łaźni i szatni dla funkcjonariuszy,
8. poprawę warunków szkolenia i zakwaterowania w Centralnym Ośrodku Szkolenia Służby Więziennej.

Podjęte działania przyczynią się do znacznej poprawy warunków pełnienia służby przez funkcjonariuszy w zakładach karnych i aresztach śledczych, a także wpłyną na poprawę warunków odbywania szkoleń w ośrodkach szkolenia. W ramach prowadzonych prac uwzględnione zostaną między innymi nowe rozwiązania techniczne.

10. Zmiana systemu zatrudniania personelu medycznego

Wprowadzona w 1999 roku reforma systemu opieki zdrowotnej w Polsce nie objęła osób pozbawionych wolności. Osoby osadzone w jednostkach penitencjarnych traktowane są jako nieubezpieczone, a udzielane im świadczenia zdrowotne finansowane są z budżetu Ministra Sprawiedliwości. W konsekwencji więzienne zoz-y są zakładami publicznymi, budżetowymi. Zatrudniony w nich personel medyczny ma status funkcjonariuszy SW lub pracowników cywilnych. Od kilku lat obserwuje się narastający problem pozyskiwania do pracy lekarzy, zwłaszcza specjalistów. Podobna sytuacja pojawia się w odniesieniu do personelu pielęgniarskiego. Trudności pogłębiły się od 2006 roku w związku z wprowadzeniem tzw ustawy podwyżkowej w służbie zdrowia, która objęła tylko personel medyczny opłacany ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, a więc nie dotyczyła kadry zatrudnionej przez więziennictwo. Obecna sytuacja panująca na rynku pokazuje, że pozyskanie i utrzymanie lekarzy oraz pielęgniarek w więziennym zoz-ie staje się utrudnione, a na niektórych specjalizacjach wręcz nie jest możliwe.

Przeciwdziałać temu można tylko poprzez zmianę dotychczasowego sposobu zatrudniania personelu medycznego. Zmiana ta miałaby polegać na upowszechnieniu zatrudnienia personelu w oparciu o umowy cywilno-prawne (kontrakty). Dotyczyć to będzie w pierwszym etapie lekarzy pracujących na etatach cywilnych bez względu na wymiar zatrudnienia. Jednym z efektów takiego posunięcia będzie „uwolnienie” określonej puli etatów cywilnych do wykorzystania przez więziennictwo. Konsekwentne realizowanie takiego kierunku może skutkować również stopniowym zwalnianiem etatów funkcjonariuszy SW.

11. Modernizacja więziennych zakładów opieki zdrowotnej.

Realizacja obowiązku zapisanego w art. 115 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny wykonawczy oraz zadania, o którym mowa w art. 1 ust. 3 pkt 3 ustawy o Służbie Więziennej, jakim jest zapewnienie opieki zdrowotnej osobom pozbawionym wolności, nakłada na Służbę konieczność zabezpieczenia odpowiednich warunków do udzielania świadczeń zdrowotnych osobom przebywającym w jednostkach penitencjarnych. Wiele ze 156 zakładów opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności powołanych przez Ministra Sprawiedliwości wymaga modernizacji oraz dosprzętowania. Obecnie, więzienna służba zdrowia staje przed widmem paraliżu swoich działań ze względu na wieloletnią dekapitalizację użytkowanego sprzętu i pomieszczeń. Można również zauważyć odpływ wykwalifikowanego personelu medycznego z więziennych zakładów opieki zdrowotnej – także ze względu na fatalne warunki pracy w tych zoz-ach. (por. także pkt 10 uzasadnienia). Konieczność pilnej modernizacji infrastruktury więziennych zoz-ów wynika również z przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 213, poz. 1568). W przeważającej części świadczenia zdrowotne specjalistyczne, pobyty szpitalne, realizowane są w placówkach więziennych. Dla porównania w roku 2006 w zoz-ach więziennych udzielano świadczeń szpitalnych w ciągu 311062 osobodni, a w zoz-ach pozawięziennych tylko w ciągu 2669 osobodni. Podobnie w odniesieniu do świadczeń ambulatoryjnych w roku 2006 w zoz-ach więziennych udzielono 1 805 165 porad , a w zoz-ach pozawięziennych 22960 porad. Trudności związane z realizacją świadczeń zdrowotnych poza jednostką penitencjarną (konieczność „wystawienia konwoju”, niebezpieczeństwa wynikające z konwojowania niebezpiecznych przestępców) wskazują, że nadal optymalnym miejscem realizowania opieki medycznej jest umiejscowienie jej w obrębie aresztu lub zakładu karnego. Dlatego też istnieje pilna potrzeba modernizacji zakładów opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności. Koszty realizacji programów dostosowawczych, do przepisów w/w rozporządzenia Ministra Zdrowia przedstawia poniższa tabela:

<i>OISW</i>	<i>Koszty ogółem (w tys. zł)</i>	<i>Koszty programów szpitali (w tys zł)</i>
<i>Białystok</i>	350	-
<i>Bydgoszcz</i>	7 250	<i>AŚ Bydgoszcz</i> 476 <i>ZK Potulice</i> 5 445
<i>Gdańsk</i>	8 200	<i>AŚ Gdańsk</i> 7 942
<i>Katowice</i>	11 500	<i>AŚ Bytom</i> ca 10 000
<i>Kraków</i>	1 600	<i>AŚ Kraków</i> 1 100
<i>Koszalin</i>	250	<i>ZK Czarne</i> 151
<i>Lublin</i>	350	-
<i>Łódź</i>	1 300	<i>ZK nr 2 Łódź</i> 270
<i>Olsztyn</i>	300	<i>ZK Barczewo</i> 55
<i>Opole</i>	800	-
<i>Poznań</i>	1 300	<i>AŚ Poznań</i> 447
<i>Rzeszów</i>	500	-
<i>Szczecin</i>	11 000	<i>AŚ Szczecin</i> ca 10 000
<i>Warszawa</i>	11 000	<i>AŚ Warszawa</i> ca 10 000
<i>Wrocław</i>	8 500	<i>AŚ Wrocław</i> 100 <i>ZK 1Wrocław</i> 7 500
RAZEM	64 200	53 486

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia ustawy

Celem regulacji jest ustanowienie Programu, którego realizacja doprowadzi do budowy i modernizacji obiektów, wyposażenia i sprzętu oraz wzmocnienia motywacyjnego systemu uposażeń funkcjonariuszy Służby Więziennej.

2. Podmioty, na które będzie oddziaływać akt prawny

Realizacja ustawy wpłynie istotnie na skuteczność działania Służby Więziennej nadzorowanej przez Ministra Sprawiedliwości

Zakresem podmiotowym oddziaływania regulacji zostaną objęci również producenci uzbrojenia i wyposażenia specjalnego oraz sprzętu transportowego, wykorzystywanego przez Służbę Więzienną.

3. Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych projekt ustawy o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2008 – 2010” zostanie przekazany do zaopiniowania Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa.

4. Wpływ regulacji na dochody i wydatki sektora publicznego

Na realizację przedsięwzięć objętych Programem w latach 2008-2010 zakłada się zwiększenie wydatków Służby Więziennej o łączną kwotę 887 239 tys. zł, w tym: w 2008 r. – 225 342 tys. zł, w 2009 r. – 319 638 tys. zł oraz w 2010 r. – 342 259 tys. zł.

Skutki finansowe związane z wejściem ustawy w życie zostaną pokryte z budżetu państwa.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Nie jest możliwe określenie bezpośredniego wpływu regulacji na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Ulokowanie w krajowych zakładach regularnych i wieloletnich zamówień przyczyni się do pozytywnych zjawisk na rynku pracy, zaś fakt użytkowania przez służby porządku publicznego np. określonych typów uzbrojenia może wpłynąć na podniesienie poziomu konkurencyjności polskich producentów – także poza rynkami unijnymi. Niewprowadzenie w życie Programu, biorąc pod uwagę aktualną sytuację na rynku pracy, przy utrzymującym się poziomie wynagrodzenia może skutkować w przyszłości niskim zainteresowaniem służbą w Służbie Więziennej.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Realizacja ustawy nie wpłynie na sytuację i rozwój regionów.

7. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej

Materia ustawy nie jest regulowana prawem unijnym.